BESZÁMOLÓ

„ORSZÁGUNK TSILLAGJA” – Rudnay-kiállítás az Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtárban

TŐZSÉRNÉ ÓCSAI ESZTER
Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár

Idén májusban 200 éve annak, hogy a török veszedelem elől Nagyszombatba menekülő esztergomi érsekség és káptalan közel 300 év távollét után hazatérhetett ősi városába. Az esztergomi Bibliothecában kiállítással emlékezünk meg az érsekség visszatelepüléséről és Rudnay Sándor hercegprímás-érsekről, bíborosról, akinek nevéhez köthető a hazaköltözés.

Rudnay Sándor (1760-1831) Nyitra vármegyéből származott, iskoláit Nyitrán, Pozsonyban, Nagyszombatban és Budán végezte. 1785-ben szentelték pappá, különböző hivatalok betöltését követően 1815-ben Erdély püspöke, majd 1819-től esztergomi érsek lett. 1820. május 15-én országos ünnep keretében vonulhatott be régi-új székvárosába. Két év múlva, 1822-ben megtörtént az általa megálmodott új székesegyház, a mai Bazilika alapkőletétele, és a „Magyar Sion”-nak nevezett érseki központ újjáépítésének megkezdése az esztergomi Várhegyen. Sajnos az építkezés befejeztét és a templom felszentelését már nem érhette meg, 1831 szeptemberében elhunyt.

Fotó: Esztergomi Főszékesegyházi Könyvtár

A hercegprímásról elmondható, hogy saját anyagi forrásait nem sajnálva és fáradságot nem ismerve törekedett a rábízott feladatok ellátására. 1822-ben nemzeti zsinatot hívott össze az egyházi ügyek rendbetételére. Minden tisztségében fontos volt számára az oktatás, iskolákat alapított, szemináriumokat újíttatott fel. Több templomunk felépítése is neki köszönhető. Alapítványokat hozott létre egyházi és jótékony célokra. Rudnay latinul, magyarul, németül és szlovákul egyaránt prédikált, egyik kezdeményezője és támogatója volt a szlovák nyelvű liturgikus irodalom elkészítésének és modernizálásának.

A most megrendezett időszaki kiállításunk alkalmával könyvtárunk Rudnayhoz köthető darabjaiból válogattunk, bemutatva személyét, munkásságát. A nemesi származását bizonyító tábla, könyveinek, metszeteinek, térképeinek betűrendes jegyzéke, doktori disszertációjának tézisei is a kiállítás részei lettek, ezek digitalizált formában is elérhetőek honlapunkon. Könyvtárunk gyűjteményébe tartozó, korábban a hercegprímás tulajdonát képező könyvek is helyet kaptak a tárlaton. Ezekben a kötetekben a bíboros címeres ex librisei is megtekinthetők. A kiállított anyagok között megtaláljuk a főpap életének főbb állomásaihoz köthető beszédeit, így erdélyi püspöki, majd esztergomi érseki székébe történő beiktatásakor vagy az 1822-es zsinat megnyitásakor elmondott szónoklatát. Ezek szintén online is olvashatók teljes egészében. A bemutató részét képezik továbbá a Bazilika alapkövének letételét vagy az átépített Bakócz-kápolna felszentelését ünneplő versek. Az érdeklődők néhány kattintással elérhetik és olvashatják ezeket is. A Rudnay Sándorhoz írt, a kor hangulatát és ízlését megidéző üdvözlések, névnapi vagy egyéb alkalomra írt köszöntések nem csak

olvasnivalónak érdekesek, hanem sokszor aprólékos, tarka díszítéseiknek köszönhetően minden értelemben színesítik a tárlatot. Az életút végére emlékeztet a hercegprímás nekrológja vagy a személyét felelevenítő írásokból és versekből összeállított gyűjteményes kötet.

A kiállítás megtekinthető és a digitalizált kötetek elérhetőek a bibliotheca.hu honlapon a „Múzeum” menüpontban. Reményeink szerint mihamarabb ismét vendégeket is tudunk fogadni könyvtárunkban és múzeumunkban.